

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 7ης Μαρτίου 1995 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-432/93, T-433/93 και T-434/93,

Socurte — Sociedade de Curtumes a Sul do Tejo, Ld.^a,

Quavi — Revestimentos de Cortiça, Ld.^a, και

Stec — Sociedade Transformadora de Carnes, Ld.^a,

εταιρίες πορτογαλικού δικαίου, εγκατεστημένες στο Pau Queimado (Πορτογαλία), εκπροσωπούμενες από τους Carlos Botelho Moniz και António Magalhães Cardoso, δικηγόρους Λισαβόνας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Guy Harles, 8-10, rue Mathias Hardt,

προσφεύγουσες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους Nicholas Khan και Francisco de Sousa Fialho, μέλη της νομικής της υπηρεσίας, με αντί-

* Γλώσσα διαδικασίας: η πορτογαλική.

κλητο στο Λουξεμβούργο τον Γεώργιο Κρεμλή, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή με την οποία ζητείται να κηρυχθεί νομικώς ανυπόστατη, για τον προ της 10ης Ιουλίου 1991 χρόνο, η απόφαση με την οποία η Επιτροπή μείωσε τη συνδρομή του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου για το πρόγραμμα αριθ. 860012/P1, σχετικά με δραστηριότητες επαγγελματικής κατάρτισεως των προσφευγουσών κατά το 1986, να ακυρωθεί η απόφαση αυτή από 10ης Ιουλίου 1991 και να υποχρεωθεί η Επιτροπή να καταβάλει το υπόλοιπο της κοινοτικής συνδρομής που φέρεται ότι οφείλεται βάσει του προγράμματος αριθ. 860012/P1,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. L. Cruz Vilaça, Πρόεδρο, H. Kirschner και A. Καλογερόπουλο, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 30ής Νοεμβρίου 1994,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο, περιστατικά και διαδικασία

- 1 Κατά τις διατάξεις του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο α', σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 3, παράγραφος 1, της αποφάσεως 83/516/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Οκτωβρίου 1983, για την αποστολή του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΕ L 289, σ. 38, στο εξής: απόφαση 83/516), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (στο εξής: Ταμείο) μπορεί να συμμετέχει στη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων επαγγελματικής κατάρτισεως και επαγγελματικού προσανατολισμού, που πραγματοποιούνται στα κράτη μέλη στο πλαίσιο της πολιτικής που ασκούν στην αγορά εργασίας.
- 2 Κατά το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2950/83 του Συμβουλίου, της 17ης Οκτωβρίου 1983, για την εφαρμογή της αποφάσεως 83/516/ΕΟΚ (ΕΕ L 289, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 2950/83), η έγκριση από το Ταμείο της αιτήσεως χρηματοδότησεως η οποία υποβάλλεται βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 1, της αποφάσεως 83/516 συνεπάγεται την προκαταβολή του 50 % της χρηματοδοτικής συνδρομής του Ταμείου, κατά την ημερομηνία που έχει προβλεφθεί για την έναρξη των δραστηριοτήτων επαγγελματικής κατάρτισεως.
- 3 Κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 2950/83, όταν η χρηματοδοτική συνδρομή του Ταμείου δεν χρησιμοποιείται σύμφωνα με τους όρους της εγκριτικής απόφασης, η Επιτροπή μπορεί να αναστείλει, να μειώσει ή να καταργήσει τη συνδρομή αυτή, αφού παράσχει στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος την ευκαιρία να υποβάλει τις παρατηρήσεις του.
- 4 Κατά τη διάρκεια του έτους 1986, το Departamento para os Assuntos do Fundo Social Europeu (τμήμα υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, στο εξής: DAFSE), υπαγόμενο στο πορτογαλικό Υπουργείο Απασχολήσεως και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, υπέβαλε αίτηση συνδρομής στο Ταμείο, για ένα σύνολο προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισεως που είχαν υποβάλει διά-

φορες επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων οι επιχειρήσεις Socurte — Sociedade de Curtumes a Sul do Tejo, Ld.^a, Quavi — Revestimentos de Cortiça, Ld.^a και Stec — Sociedade Transformadora de Carnes, Ld.^a (στο εξής: προσφεύγουσες), οι οποίες ασκούν τη δραστηριότητά τους στους τομείς, αντιστοίχως, της βυρσοδεψίας, της κατασκευής συσσωματωμένου φελλού και διακοσμητικών στοιχείων από φελλό, της κατασκευής σανίδων από φελλό και της εμπορίας τους και, τέλος, της παραγωγής και της εμπορίας χοιρινού κρέατος. Ο φάκελος στον οποίο συγκεντρώθηκαν τα διάφορα αυτά προγράμματα, με αριθμό 860012/P1, εγκρίθηκε με την απόφαση της Επιτροπής C (86)0736, της 7ης Μαΐου 1986, σύμφωνα με την οποία η χρηματοδοτική συμμετοχή του Ταμείου στο πρόγραμμα θα ήταν 874 905 836 εσκούδος (ESC) επί συνολικού ποσού 1 905 322 299 ESC.

- 5 Στις 16 Ιουνίου 1986, το DAFSE ανακοίνωσε στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων οι προσφεύγουσες, την απόφαση εγκρίσεως που έλαβε η Επιτροπή, αναφέροντας σε καθμία από αυτές το ποσό της συμμετοχής του Ταμείου στο πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισεως που είχαν υποβάλει (39 954 074 ESC για τη Socurte, 61 955 645 ESC για την Quavi και 202 073 029 ESC για τη Stec). Εξάλλου, το DAFSE ανακοίνωσε στις επιχειρήσεις αυτές το ποσό που θα χορηγούσε το πορτογαλικό δημόσιο για τις δραστηριότητες επαγγελματικής κατάρτισεως που θα αναλάμβαναν οι επιχειρήσεις (29 416 970 ESC για τη Socurte, 50 690 990 ESC για την Quavi και 165 332 478 ESC για τη Stec).
- 6 Βάσει των ποσών που θα ελάμβαναν για τις δραστηριότητές τους, οι δύο πρώτες προσφεύγουσες έλαβαν προκαταβολή ίση προς το 50 % της εγκριθείσας συνδρομής του Ταμείου, σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 2950/83, ενώ η τρίτη, λόγω καθυστερήσεως στην έναρξη των δραστηριοτήτων επαγγελματικής κατάρτισεως, έλαβε δύο προκαταβολές. Εξάλλου, σε καθμία από τις προσφεύγουσες επιχειρήσεις καταβλήθηκαν διάφορα ποσά εκ μέρους των εθνικών αρχών, ως συνεισφορά των πορτογαλικών δημοσίων πόρων.
- 7 Μετά το πέρας των δραστηριοτήτων επαγγελματικής κατάρτισεως, οι προσφεύγουσες υπέβαλαν αίτηση περί καταβολής του υπολοίπου της χρηματοδοτικής συνδρομής του Ταμείου, αφού διαβίβασαν την τελική έκθεση αποτιμήσεως των δραστηριοτήτων τους, που προβλέπει το άρθρο 5, παράγραφος 4,

του κανονισμού 2950/83, από την οποία προέκυπτε ότι το κόστος των δραστηριοτήτων τους ήταν χαμηλότερο από τον εγκριθέντα προϋπολογισμό, κατά 14 962 107 ESC για τη Socurte (20,6 %), 7 864 023 ESC για την Quavi (6,3 %) και κατά 130 377 456 ESC για τη Stec (45,2 %).

8. Εν αναμονή της αποφάσεως της Επιτροπής επί της αιτήσεως περί καταβολής του υπολοίπου την οποία υπέβαλαν οι προσφεύγουσες, το DAFSE προέβη, το 1988 και το 1990, σε συμπληρωματικές πληρωμές υπέρ των προσφευγουσών, είτε βάσει της συνεισφοράς των πορτογαλικών δημοσίων πόρων είτε βάσει της συνδρομής του Ταμείου.
9. Στις 18 Μαρτίου 1991, το DAFSE απέστειλε στις προσφεύγουσες έγγραφο με το οποίο τις πληροφορούσε ότι «η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων είχε εγκρίνει την αίτηση περί καταβολής του υπολοίπου σχετικά με τον προαναφερθέντα φάκελο» (860012/P1) και ότι, «σύμφωνα με την προαναφερθείσα απόφαση της Επιτροπής», η συμμετοχή του Ταμείου στη δραστηριότητα της Socurte ανερχόταν σε 17 977 037 ESC, στη δραστηριότητα της Quavi σε 30 977 827 ESC και στη δραστηριότητα της Stec σε 49 500 000 ESC. Κατά το DAFSE, αυτό είχε ως αποτέλεσμα ότι η συνεισφορά των πορτογαλικών δημοσίων πόρων έπρεπε, κατά συνέπεια, να καθοριστεί σε 14 708 485 ESC για τη Socurte, σε 24 345 495 ESC για την Quavi και σε 40 500 000 ESC για τη Stec. Το DAFSE κάλεσε τις προσφεύγουσες, λαμβάνοντας υπόψη τα ποσά που τους είχαν καταβληθεί ήδη, να του επιστρέψουν, αντιστοίχως, τα ποσά των 17 105 465 ESC (Socurte), 22 160 566 ESC (Quavi) και 46 354 557 ESC (Stec). Τέλος, με το ίδιο αυτό έγγραφο, το DAFSE κατέστησε γνωστό στις προσφεύγουσες ότι αντίγραφο του εγγράφου αυτού, καθώς και αντίγραφο της αποφάσεως της Επιτροπής, απεστάλη στην επιχείρηση Area Critica, διαχειριστή του φακέλου 860012/P1.
10. Με επιστολή της 15ης Απριλίου 1991, ο δικηγόρος των προσφευγουσών ζήτησε από το DAFSE να του γνωστοποιήσει τους λόγους της αιτήσεως επιστροφής των προαναφερομένων ποσών και να του αποστείλει αντίγραφο της αποφάσεως της Επιτροπής στην οποία παρέπεμπε το έγγραφο του DAFSE της 18ης Μαρτίου 1991.
11. Στις 24 Απριλίου 1991, το DAFSE απέστειλε στις προσφεύγουσες έγγραφο με το οποίο τους γνωστοποιούσε ότι τα ποσά που έπρεπε να επιστρέψουν ήσαν

τελικά μικρότερα από τα αναφερόμενα στο έγγραφο της 18ης Μαρτίου 1991 και ανέρχονταν σε 12 904 116 ESC για τη Socurte, 11 495 613 ESC για την Quavi και σε 34 969 210 ESC για τη Stec. Το DAFSE εξήγησε ότι αυτή η μείωση των ποσών που έπρεπε να επιστρέψουν οι προσφεύγουσες οφειλόταν στο γεγονός ότι οι υπηρεσίες του είχαν ερμηνεύσει αρχικά την απόφαση της Επιτροπής υπό την έννοια ότι το Ταμείο είχε χορηγήσει 379 373 605 ESC αντί των 437 452 918 ESC που είχαν χορηγηθεί πραγματικά.

- 12 Η απόφαση της Επιτροπής στην οποία παρέπεμπε το έγγραφο του DAFSE της 24ης Απριλίου 1991, η οποία είχε επισυναφθεί στο έγγραφο και η οποία διαβιβάστηκε εκ νέου στις προσφεύγουσες από το DAFSE στις 26 Απριλίου 1991, συνίστατο σε έγγραφο που οι υπηρεσίες της Επιτροπής απέστειλαν στο DAFSE, με ημερομηνία 14 Φεβρουαρίου 1991, του οποίου το περιεχόμενο έχει ως εξής:

«*Αντικείμενο*: Φάκελος αριθ. 860012P1 — “Area Critica”

Σε απάντηση του εγγράφου σας αριθ. 9055 της 24ης Απριλίου 1989, σας γνωστοποιούμε ότι η αίτηση περί καταβολής του υπολοίπου του προαναφερομένου φακέλου εξετάστηκε εμπροθέσμως από τις υπηρεσίες της Επιτροπής, κατόπιν δε αυτού η συνολική συνδρομή του Ταμείου ορίστηκε σε 437 452 918 ESC, ποσό το οποίο καταβλήθηκε ήδη ως προκαταβολή, οπότε δεν έγινε καμία μεταφορά υπολοίπου.

Σας γνωστοποιούμε επίσης ότι καταλήξαμε στο συμπέρασμα αυτό αφού λάβαμε υπόψη τα εξής στοιχεία:

— τις διάφορες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών,

— τις επισκέψεις ελέγχου που πραγματοποιήθηκαν τόσο στον διαχειριστή του φακέλου, όσο και στις μονάδες-δικαιούχους του φακέλου».

- 13 Με επιστολές που απέστειλαν στο DAFSE, στις 14 Μαΐου 1991, και στην Επιτροπή, στις 17 Μαΐου 1991, οι προσφεύγουσες ζήτησαν να τους κοινοποιηθούν επίσημα αντίγραφα της αρχικής αποφάσεως της Επιτροπής με την οποία είχε χορηγηθεί η χρηματοδοτική συνδρομή του Ταμείου στις δραστηριότητες επαγγελματικής καταρτίσεως που αποτελούσαν το αντικείμενο του φακέλου 860012/P1, καθώς και της αποφάσεως της Επιτροπής σχετικά με την αίτησή τους περί καταβολής του υπολοίπου της συνδρομής του Ταμείου στις δραστηριότητες επαγγελματικής καταρτίσεως, απόφαση στην οποία παρέπεμπαν τα προαναφερθέντα έγγραφα του DAFSE, της 18ης Μαρτίου και της 24ης Απριλίου 1991.
- 14 Αφού πληροφόρησαν τις προσφεύγουσες ότι δεν διέθεταν τα αιτηθέντα κείμενα, οι υπηρεσίες του DAFSE, με έγγραφο της 5ης Ιουνίου 1991, διαβίβασαν στις προσφεύγουσες αντίγραφο της αιτήσεως που είχαν υποβάλει στο Ταμείο, ζητώντας να τους αποσταλεί αντίγραφο της αποφάσεως της Επιτροπής σχετικά με τον φάκελο 860012/P1.
- 15 Με έγγραφο της 20ής Ιουνίου 1991, οι υπηρεσίες της Γενικής Διευθύνσεως Απασχολήσεως, Βιομηχανικών Σχέσεων και Κοινωνικών Υποθέσεων (ΓΔ V) της Επιτροπής πληροφόρησαν τις προσφεύγουσες ότι έπρεπε να απευθυνθούν στις υπηρεσίες του DAFSE για να αναλάβουν τα αιτηθέντα έγγραφα.
- 16 Στις 26 Ιουνίου 1991, ο δικηγόρος των προσφευγουσών έλαβε γνώση του σχετικού με το πρόγραμμα 860012/P1 διοικητικού φακέλου, που κατείχαν οι υπηρεσίες του DAFSE.
- 17 Με έγγραφο της 30ής Ιουλίου 1991, οι υπηρεσίες του DAFSE απέστειλαν στις προσφεύγουσες «ακριβές αντίγραφο της κοινοποίησεως (...) της εγκριτικής αποφάσεως της Επιτροπής» σχετικά με τον φάκελο 860012/P1.

- 18 Το έγγραφο που διαβιβάστηκε στις προσφεύγουσες ήταν μια επιστολή της Επιτροπής υπογεγραμμένη από έναν προϊστάμενο διοικητικής μονάδας, με ημερομηνία 10 Ιουλίου 1991, και απευθυνθείσα στο DAFSE· η επιστολή πληροφορούσε το τελευταίο ότι, όσον αφορά τις αιτήσεις περί καταβολής του υπολοίπου σχετικά με τον φάκελο 860012/P1, οι υπηρεσίες του Ταμείου είχαν διαπιστώσει, με βάση σειρά στοιχείων που δικαιολογούσαν το συμπέρασμα αυτό, την ύπαρξη δαπανών οι οποίες δεν μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν και ανέρχονταν σε 423 853 516 ESC.
- 19 Πρώτον, τα ληφθέντα στοιχεία κατά την επίσκεψη ελέγχου που πραγματοποιήθηκε κατά την εβδομάδα από 26 έως 29 Ιουλίου 1988 στην προσφεύγουσα επιχείρηση Stec οδήγησαν στο συμπέρασμα ότι σημαντικό τμήμα των δαπανών, που αντιστοιχούσαν σε συμβάσεις παροχής υπηρεσιών συναφθείσες με τρίτους, ήταν ανεπαρκώς αιτιολογημένο, είτε ως προς τη λογιστική βάση των δαπανών αυτών (έλλειψη τιμολογίων και αποδείξεων για μεγάλο μέρος των συμβάσεων αυτών) είτε ως προς τη φύση τους (οι ίδιες υπηρεσίες υπήρξαν αντικείμενο αλληπαλλήλων συμβάσεων).
- 20 Δεύτερον, οι πρώτες ύλες που χρησιμοποιήθηκαν στο πλαίσιο των προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, υπολογιζόμενες βάσει συντελεστή 12 % επί της αξίας της συνολικής καταναλώσεως πρώτων υλών στον κανονικό κύκλο παραγωγής της Stec, είχαν εμφανιστεί ως ολική απώλεια, ενώ, εφόσον πρόκειται για επαγγελματική κατάρτιση στις τεχνικές παραγωγής, είναι απαραίτητη η μη ύπαρξη εσόδων ως αντιστάθμισμα.
- 21 Σύμφωνα με το ίδιο έγγραφο της Επιτροπής, επομένως, λόγω της ελλείψεως διαφανείας και λογιστικής βάσεως των σημαντικότερων δαπανών αποφασίστηκε να πραγματοποιηθεί ανάλυση του ευλόγου κόστους, βάσει των εθνικών κριτηρίων που καθόρισαν οι πορτογαλικές αρχές για το έτος 1986. Από την ανάλυση αυτή προέκυψε ότι ποσό που αντιστοιχούσε στο 56 % του συνόλου των υποβληθεισών δαπανών μπορούσε να χρηματοδοτηθεί.

- 22 Το ίδιο αυτό έγγραφο ανέφερε ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 2950/83, τα συμπεράσματα αυτά είχαν εφαρμοστεί κατ' αναλογία στο σύνολο των δαπανών των οποίων η καταβολή είχε ζητηθεί με βάση τον φάκελο και ότι η πράξη αυτή συνεπαγόταν την επιστροφή ποσού 71 454 000 ESC όσον αφορά τη συμμετοχή του Ταμείου.
- 23 Το έγγραφο προσέθετε, εξάλλου, ότι η Επιτροπή είχε αναλύσει ήδη τα ακόλουθα στοιχεία, επισυναφθέντα στην αίτηση περί καταβολής του υπολοίπου:
- τα αντίγραφα των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών μεταξύ της επιχειρήσεως Partex και καθεμιάς από τις επιχειρήσεις που περιλαμβάνονταν στον φάκελο·
 - τις εκθέσεις ως προς τις επισκέψεις κοινοτικού ελέγχου που πραγματοποιήθηκαν στις επιχειρήσεις Area Critica, Stec (εβδομάδα από 27 Οκτωβρίου έως 3 Νοεμβρίου 1986) και Granicentro (εβδομάδα από 28 Σεπτεμβρίου έως 2 Οκτωβρίου 1987)·
 - την τελική έκθεση ποσοτικής αποτιμήσεως των δραστηριοτήτων κάθε επιχειρήσεως που περιλαμβάνονταν στον φάκελο.
- 24 Τέλος, στο έγγραφο αυτό η Επιτροπή εξέθετε ότι, κατά τη σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο DAFSE με αντικείμενο την παρουσίαση και τη συζήτηση των τελικών συμπερασμάτων ως προς τον φάκελο, οι αρμόδιοι των εθνικών υπηρεσιών είχαν υποβάλει τις παρατηρήσεις τους με τις οποίες επικαλέστηκαν «τις δυσχέρειες του έτους ενάρξεως των δραστηριοτήτων με τη συνδρομή του Ταμείου».
- 25 Η Επιτροπή κατέληγε στο ότι, εφόσον η διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 2950/83 είχε τηρηθεί, αποφασίστηκε ότι η συνδρομή του Ταμείου θα ανερχόταν σε 437 452 918 ESC, ποσό το οποίο είχε καταβληθεί ήδη ως πρώτη προκαταβολή.

- 26 Υπό τις συνθήκες αυτές, οι προσφεύγουσες άσκησαν τις υπό κρίση προσφυγές, οι οποίες κατατέθηκαν στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 10 Οκτωβρίου 1991 με αριθμό πρωτοκόλλου, αντιστοίχως, C-252/91, C-253/91 και C-254/91.
- 27 Με υπόμνημα που κατέθεσε στις 13 Νοεμβρίου 1991, η Επιτροπή προέβαλε ένσταση απαραδέκτου βάσει των άρθρων 91 επ. του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, επί της οποίας ενστάσεως οι προσφεύγουσες κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους στις 16 Ιανουαρίου 1992.
- 28 Στις 9 Νοεμβρίου 1992, το Δικαστήριο αποφάσισε να εξετάσει την ένσταση απαραδέκτου μαζί με την ουσία της υποθέσεως.
- 29 Με διάταξη της 12ης Ιανουαρίου 1993, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου διέταξε την ένωση των υποθέσεων προς διευκόλυνση της έγγραφης και προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση ενιαίας αποφάσεως.
- 30 Η έγγραφη διαδικασία εξελίχθηκε κανονικά και περατώθηκε με την κατάθεση του υπομνήματος ανταπαντήσεως στις 2 Ιουλίου 1993.
- 31 Με διάταξη της 27ης Σεπτεμβρίου 1993, κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 της αποφάσεως 93/350/Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 1993, για την τροποποίηση της αποφάσεως του Συμβουλίου 88/591/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ, της 24ης Οκτωβρίου 1988, περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 144, σ. 21), το Δικαστήριο παρέπεμψε τις υποθέσεις ενώπιον του Πρωτοδικείου όπου πρωτοκολλήθηκαν με τον αριθμό T-432/93, T-433/93 και T-434/93.

- 32 Με απόφαση του Πρωτοδικείου της 7ης Ιουλίου 1994, αφού οι διάδικοι υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους, η υπόθεση παραπέμφθηκε στο πρώτο τμήμα, συγκείμενο από τρεις δικαστές.
- 33 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (πρώτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και κάλεσε την Επιτροπή να απαντήσει σε τέσσερις γραπτές ερωτήσεις και το DAFSE να απαντήσει σε δύο γραπτές ερωτήσεις. Κατά τη συνεδρίαση της 30ής Νοεμβρίου 1994, οι διάδικοι ανέπτυξαν προφορικά τις παρατηρήσεις τους και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου.

Αιτήματα των διαδίκων

- 34 Οι προσφεύγουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο:
- ως προς την απόδειξη:
 - να διατάξει την προσκόμιση των διοικητικών φακέλων που αφορούν τις προσφεύγουσες (φάκελος αριθ. 860012/P1-Ταμείο), τους οποίους κατέχουν οι υπηρεσίες της Επιτροπής και οι υπηρεσίες του DAFSE·
 - ως προς την ουσία της διαφοράς:
 - να κρίνει παραδεκτές τις προσφυγές·
 - να αναγνωρίσει ως νομικώς ανυπόστατη την απόφαση της Επιτροπής στην οποία παραπέμπουν τα από 18 Μαρτίου και 24 Απριλίου 1991 έγγραφα του DAFSE·
 - να ακυρώσει την πράξη που περιλαμβάνεται στο έγγραφο της 10ης Ιουλίου 1991 της ΓΔ V της Επιτροπής·

— να υποχρεώσει την καθής να καταβάλει το υπόλοιπο του ποσού·

— να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

35 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να κρίνει απαράδεκτες τις προσφυγές·

— να απορρίψει τις προσφυγές ως αβάσιμες·

— επικουρικώς, να κρίνει απαράδεκτο το αίτημα με το οποίο ζητείται να υποχρεωθεί η Επιτροπή στην καταβολή του υπολοίπου του ποσού·

— να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.

Επί του παραδεκτού των αιτημάτων περί ακυρώσεως

Συνοπτική έκθεση της επιχειρηματολογίας των διαδίκων

36 Η Επιτροπή υποστηρίζει, πρώτον, ότι, κατά το μέτρο που οι προσφυγές στρέφονται κατά της αποφάσεως που κοινοποιήθηκε στις προσφεύγουσες με τα από 18 Μαρτίου και 24 Απριλίου 1991 έγγραφα του DAFSE, είναι απαράδεκτες διότι ασκήθηκαν στις 10 Οκτωβρίου 1991, εκτός της νόμιμης προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 173, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΟΚ (διάταξη του Δικαστηρίου της 27ης Απριλίου 1988, υπόθεση 352/87, Farzoo και Kortmann κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 2281).

- 37 Κατά την Επιτροπή, κατά τις ημερομηνίες παραλαβής των δύο προαναφερθέντων εγγράφων, δηλαδή στις 21 Μαρτίου και στις 30 Απριλίου 1991 αντιστοίχως, οι προσφεύγουσες έλαβαν γνώση, αφενός, της απόφασης της Επιτροπής να περιορίσει σε 437 452 918 ESC τη συνολική συνδρομή του Ταμείου στο πρόγραμμα 860012/P1 και να αμφισβητήσει το δικαίωμα των προσφευγουσών να εισπράξουν το υπόλοιπο του ποσού και, αφετέρου, της αιτιολογίας της απόφασης αυτής.
- 38 Κατά συνέπεια, στις 30 Απριλίου 1991 το αργότερο, οι προσφεύγουσες έλαβαν γνώση της απόφασης της Επιτροπής, απόφασης η οποία, ενδεχομένως, μπορούσε να πάσχει από διάφορες πλημμέλειες, όμως το αντικείμενό της ήταν πλήρως κατανοητό και σαφές, οπότε μπορούσε να προσβληθεί με προσφυγή ακυρώσεως.
- 39 Δεύτερον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσφυγή είναι επίσης απαράδεκτη καθόσον στρέφεται κατά του από 10 Ιουλίου 1991 εγγράφου της Επιτροπής, που κοινοποιήθηκε στις προσφεύγουσες με έγγραφο του DAFSE της 30ής Ιουλίου 1991.
- 40 Αφενός, περιοριζόμενο να διευκρινίσει τους λόγους που είχαν δικαιολογήσει τον καθορισμό του ποσού της κοινοτικής συνδρομής στο πρόγραμμα 860012/P1, χωρίς να μεταβάλει το καθορισθέν ήδη ποσό, το έγγραφο αυτό δεν περιελάμβανε καμία απόφαση, δεκτική προσφυγής, επί της αιτήσεως που είχαν υποβάλει οι προσφεύγουσες περί καταβολής του υπολοίπου.
- 41 Αφετέρου, έστω και αν υποθεθεί ότι το από 10 Ιουλίου 1991 έγγραφο περιελάμβανε απόφαση, αυτή ήταν καθαρά μια επιβεβαιωτική απόφαση της προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής, με την οποία μειώθηκε η κοινοτική συνεισφορά στο πρόγραμμα και η οποία, κοινοποιηθείσα στο DAFSE με έγγραφο της Επιτροπής της 14ης Φεβρουαρίου 1991, γνωστοποιήθηκε στις προσφεύγουσες με τα από 18 Μαρτίου και 24 Απριλίου 1991 έγγραφα του DAFSE. Κατά την Επιτροπή, η απόφαση αυτή κατέστη τώρα απρόσβλητη έναντι των προσφευγουσών λόγω μη ασκήσεως κατ' αυτής προσφυγής εντός της τασσομένης προθεσμίας, οπότε η υπό κρίση προσφυγή στρέφεται τώρα κατά απόφασης απλώς επιβεβαιωτικής και, κατά συνέπεια, είναι απαράδεκτη (απόφαση

του Δικαστηρίου της 11ης Μαΐου 1989, υποθέσεις 193/87 και 194/87, Maurissen και Union syndicale κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 1989, σ. 1045, σκέψη 26· διάταξη του προέδρου του Δικαστηρίου της 21ης Νοεμβρίου 1990, υπόθεση C-12/90, Infortec κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-4265).

- 42 Οι προσφεύγουσες, οι οποίες υποστηρίζουν ότι οι προσβαλλόμενες με τις προσφυγές τους αποφάσεις, μολονότι απευθύνονται στο DAFSE, τις αφορούν άμεσα και ατομικά (απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Μαΐου 1991, υπόθεση C-304/89, Oliveira κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. I-2283), υπογραμμίζουν ότι δεν ζητούν να ακυρωθεί η απόφαση στην οποία παραπέμπουν τα από 18 Μαρτίου και 24 Απριλίου 1991 έγγραφα του DAFSE, αλλά να αναγνωρισθεί το ανυπόστατο αυτής και ότι η υποβολή ενώπιον του κοινοτικού δικαστή αιτήσεως αυτής της φύσεως δεν εξαρτάται από καμία προθεσμία.
- 43 Συναφώς, οι προσφεύγουσες παρατηρούν, αφενός, ότι το DAFSE, με τα από 18 Μαρτίου και 24 Απριλίου 1991 έγγραφα, δεν τους διαβίβασε αντίγραφο καμίας πράξεως δυναμένης να θεωρηθεί ως απόφαση της Επιτροπής και, αφετέρου, τα έγγραφα αυτά δεν περιέχουν καμία πληροφορία που τους επιτρέπει να γνωρίζουν, με μια ελάχιστη ακρίβεια, το περιεχόμενο της αποφάσεως στην οποία παραπέμπουν τα έγγραφα αυτά. Οι κοινοποιήσεις αυτές του DAFSE εφόσον δεν αποτελούν αποφάσεις της Επιτροπής, όπως αυτές νοούνται κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 5ης Δεκεμβρίου 1963, υποθέσεις 23/63, 24/63 και 52/63, Usines Émile Henricot κ.λπ. κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 999, και της 16ης Ιουνίου 1966, υπόθεση 54/65, Compagnie de forges de Châtillon, Cemmentry et Neuves Maisons κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 291), και αφού δεν έχουν καμία λεπτομέρεια που θα μπορούσε να επιτρέψει στις προσφεύγουσες να εντοπίσουν μια τέτοια απόφαση και να μάθουν το ακριβές περιεχόμενό της και, επομένως, δεν τους επιτρέπουν να ασκήσουν προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής (απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Μαρτίου 1980, υπόθεση 76/79, Köpcke κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980, σ. I-449). Κατά συνέπεια, η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής ακυρώσεως δεν μπορούσε να αρχίσει να τρέχει έναντι των προσφευγουσών στις 30 Απριλίου 1991, ημερομηνία κατά την οποία έλαβαν γνώση του δευτέρου από 24 Απριλίου 1991 εγγράφου του DAFSE.
- 44 Οι προσφεύγουσες θεωρούν, συνεπώς, ότι μόνο το από 10 Ιουλίου 1991 έγγραφο της Επιτροπής, το οποίο τους κοινοποιήθηκε στις 30 Ιουλίου 1991,

πρέπει να θεωρηθεί κατά νόμο ως απόφαση. Ο λόγος είναι ότι με αυτό αποκλειστικά το έγγραφο η Επιτροπή εξήγησε ότι θεωρεί ότι δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν δαπάνες ύψους 423 853 516 ESC και ότι, προς στήριξη του συμπεράσματος αυτού, εξέθεσε τους λόγους της (παράγραφοι 1 και 2), παραπέμποντας στον έλεγχο που διενεργήθηκε στην προσφεύγουσα Stec και στα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού, καθώς και στη σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε με τις εθνικές αρχές και στις παρατηρήσεις που υπέβαλαν οι αρχές αυτές (παράγραφος 3), προτού αναφέρει ότι αποφάσισε έτσι να ορίσει το ύψος της συνδρομής του Ταμείου σε 437 452 918 ESC (παράγραφος 4). Οι προσφεύγουσες συνάγουν ότι, εφόσον πρόκειται για πράξη η οποία έχει τον χαρακτήρα αποφάσεως, το έγγραφο της 10ης Ιουλίου 1991 δεν μπορούσε να έχει επιβεβαιωτικό χαρακτήρα, εφόσον μια επιβεβαιωτική πράξη προϋποθέτει την ύπαρξη προγενέστερης αποφάσεως η οποία, εν προκειμένω, δεν υπήρχε.

- 45 Κατά συνέπεια, οι υπό κρίση προσφυγές, κατατεθείσες στις 10 Οκτωβρίου 1991, έχουν ασκηθεί εμπροθέσμως, καθόσον στρέφονται κατά μόνης της πράξεως η οποία είναι εν προκειμένω δεκτική προσφυγής.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 46 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, κατόπιν των από 18 Μαρτίου και 24 Απριλίου 1991 εγγράφων που τους είχε αποστείλει το DAFSE, οι προσφεύγουσες είχαν στην κατοχή τους, στις 30 Απριλίου 1991 — ημερομηνία παραλαβής του προαναφερθέντος εγγράφου του DAFSE της 24ης Απριλίου 1991 — το από 14 Φεβρουαρίου 1991 έγγραφο της Επιτροπής και, κατά συνέπεια, έλαβαν γνώση, αφενός, της αποφάσεως της Επιτροπής να μειώσει τη συνδρομή του Ταμείου και της αρνήσεως καταβολής του υπολοίπου και, αφετέρου, των συνεπειών που είχε ως προς αυτές η εν λόγω απόφαση, συνεπειών που ανέφερε ο αρμόδιος εθνικός οργανισμός στα προαναφερθέντα έγγραφα του της 18ης Μαρτίου και της 24ης Απριλίου 1991.
- 47 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, αφενός, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η νομική υπόσταση μιας αποφάσεως εκτιμάται λαμβάνοντας υπόψη το

περιεχόμενό της και τα αποτελέσματα που αναπτύσσει (διάταξη του Πρωτοδικείου της 30ής Νοεμβρίου 1992, υπόθεση T-36/92, SFEI κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-2479, σκέψη 23· απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Ιουνίου 1994, υπόθεση C-39/93 P, SFEI κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-2681, σκέψεις 26 επ.· απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Μαρτίου 1994, υπόθεση T-3/93, Air France κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-121, σκέψεις 57 έως 59) και, αφετέρου, στον ειδικό τομέα της αποστολής του Ταμείου, οι αποφάσεις περί μείωσης της συνδρομής του Ταμείου μπορούν να κοινοποιηθούν με απλό έγγραφο της ΓΔ V της Επιτροπής (διάταξη του Πρωτοδικείου της 20ής Ιουνίου 1994, υπόθεση T-446/93, Frinil κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή, σκέψεις 29 και 32). Κατά συνέπεια, το γεγονός ότι η επίδικη απόφαση έλαβε και τυπική μορφή μόνο με τις πράξεις κοινοποίησεως των οποίων υπήρξε αντικείμενο (έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 1991 ενός προϊσταμένου διοικητικής μονάδας της ΓΔ V προς το DAFSE και έγγραφο του DAFSE προς τις προσφεύγουσες με ημερομηνία 24 Απριλίου 1991, στο οποίο επισυνάφθηκε το πρώτο) δεν είναι ικανό να θέσει υπό αμφισβήτηση τη νομική της υπόσταση. Υπό τις περιστάσεις αυτές, οι προσφεύγουσες, των οποίων η νομική κατάσταση εθίγη καθόσον, στις 30 Απριλίου 1991, αμφισβητήθηκε το δικαίωμά τους να εισπράξουν το υπόλοιπο του ποσού της χρηματοδοτικής συνδρομής του Ταμείου για τα προγράμματά τους και υποχρεώθηκαν να αποδώσουν τα επιπλέον εισπραχθέντα προς τούτο ποσά, δεν μπορούσαν να αμφισβητήσουν την καθεαυτό ύπαρξη μιας αποφάσεως που αναπτύσσει τέτοια αποτελέσματα, αλλά μόνον τη νομιμότητά της, προκειμένου να εξαφανίσουν τα αποτελέσματά της.

48. Επομένως, επιβάλλεται να εξεταστεί αν η απόφαση της Επιτροπής, όπως γνωστοποιήθηκε στις προσφεύγουσες στις 30 Απριλίου 1991, παρείχε σ' αυτές τη δυνατότητα να ασκήσουν λυσιτελώς προσφυγή.
49. Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, όσον αφορά το άρθρο 173, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης, το Δικαστήριο έκρινε (απόφαση της 6ης Ιουλίου 1988, υπόθεση 236/86, Dillinger κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 3761, σκέψη 14· βλ. επίσης τις αποφάσεις του Δικαστηρίου, Könecke κατά Επιτροπής, παρατεθείσα, και της 5ης Μαρτίου 1986, υπόθεση 59/84, Tezi Textiel κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 887, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 19ης Μαΐου 1994, υπόθεση T-465/93, Consorzio gruppo di azione locale «Murgia Messapica» κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-361, σκέψη 29) ότι, ελλείψει δημοσιεύσεως ή κοινοποίησεως, εναπόκειται στον γνωρίζοντα την ύπαρξη πράξεως που τον αφορά να ζητήσει το πλήρες κείμενό της εντός ευλόγου προθεσμίας, πλην όμως, υπό την

επιφύλαξη αυτή, η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής δεν μπορεί να αρχίσει να τρέχει παρά μόνον αφότου ο τρίτος ενδιαφερόμενος έλαβε ακριβή γνώση του περιεχομένου και των αιτιολογικών σκέψεων της εν λόγω πράξεως κατά τρόπο που του επιτρέπει να τελεσφορήσει το δικαίωμά του περί ασκήσεως προσφυγής.

- 50 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι, μολονότι το έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 1991 περιείχε στοιχεία επιτρέποντα να εξακριβωθεί η ύπαρξη αποφάσεως, καθώς και η αφηρημένη και γενική αιτιολογία [«ύπαρξη διαφόρων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών», «πραγματοποιηθείσες επισκέψεις ελέγχου (...)»], δεν περιελάμβανε συγκεκριμένη αιτιολογία που να δικαιολογεί την έκδοσή της έναντι των προσφευγουσών. Από τις 30 Απριλίου 1991, ημερομηνία παραλαβής του εγγράφου του DAFSE της 24ης Απριλίου 1991, οι προσφεύγουσες ζήτησαν, με την από 14 Μαΐου 1991 επιστολή προς το DAFSE και με την από 17 Μαΐου 1991 επιστολή προς την Επιτροπή, να πληροφορηθούν την ακριβή αιτιολογία της αποφάσεως με την οποία προβλήθηκε άρνηση καταβολής του υπολοίπου. Η αιτιολογία αυτή κοινοποιήθηκε στις προσφεύγουσες μόλις στις 30 Ιουλίου 1991, ημερομηνία κατά την οποία το DAFSE τους κοινοποίησε το προαναφερθέν έγγραφο της Επιτροπής της 10ης Ιουλίου 1991. Το έγγραφο αυτό εξέθετε λεπτομερώς τους ελέγχους που διενήργησαν οι υπηρεσίες του Ταμείου και ανέφερε ειδικότερα ότι οι έλεγχοι αυτοί είχαν αρχίσει στην προσφεύγουσα επιχείρηση Stec, όπου αποκάλυψαν την ύπαρξη ανεπαρκώς αιτιολογημένων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών και την υπερεκτίμηση των επελθουσών ζημιών, πράγμα που οδήγησε στην επέκταση των ελέγχων στο σύνολο των δαπανών οι οποίες υποβλήθηκαν με τον επίδικο φάκελο. Τέλος, το έγγραφο αυτό κατέληγε, όσον αφορά τη συμμετοχή του Ταμείου, στην ύπαρξη ενός επιστρεπτέου ποσού της τάξεως των 71 454 000 ESC. Επομένως, μόλις με το προαναφερθέν έγγραφο της 10ης Ιουλίου 1991 οι προσφεύγουσες έλαβαν επαρκή γνώση, στις 30 Ιουλίου 1991, της αιτιολογίας της αποφάσεως με την οποία η Επιτροπή αρνήθηκε την καταβολή του υπολοίπου και, από την ημερομηνία αυτή, είχαν τη δυνατότητα να ασκήσουν λυσιτελώς προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής.

- 51 Κατά συνέπεια, διαπιστώνεται ότι η προσφυγή με την οποία ζητείται η ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής, όπως αυτή προκύπτει από το έγγραφο της 10ης Ιουλίου 1991, ασκήθηκε εντός της προθεσμίας των δύο μηνών από την ημέρα κατά την οποία οι προσφεύγουσες έλαβαν γνώση της αποφάσεως αυτής. Επομένως, η προσφυγή πρέπει να κριθεί παραδεκτή.

Επί του παραδεκτού των αιτημάτων με τα οποία ζητείται να υποχρεωθεί η Επιτροπή να καταβάλει το υπόλοιπο

Συνοπτική έκθεση της επιχειρηματολογίας των διαδίκων

- 52 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη καθόσον σκοπεύει στο να υποχρεωθεί η Επιτροπή να καταβάλει το υπόλοιπο της χρηματοδοτικής συνδρομής του Ταμείου. Υπογραμμίζει ότι η καταδίκη της στην καταβολή ενός ορισμένου ποσού στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως δεν δικαιολογείται παρά μόνον ως αποκατάσταση της ζημίας. Εφόσον οι προσφεύγουσες δεν ζήτησαν κάτι τέτοιο, το αίτημά τους θα συνεπαγόταν ότι ο κοινοτικός δικαστής υποκαθιστά την Επιτροπή και την υποχρεώνει να καταβάλει το υπόλοιπο αυτό, ενώ δεν έχει αυτή την αρμοδιότητα στο πλαίσιο του άρθρου 173 της Συνθήκης, του οποίου η εφαρμογή δεν μπορεί να καταλήξει παρά μόνο στην ακύρωση μιας αποφάσεως.
- 53 Οι προσφεύγουσες επαφίενται στην κρίση του Πρωτοδικείου όσον αφορά την έκταση της αρμοδιότητάς του να δεχθεί το αίτημά τους να υποχρεώσει την Επιτροπή στην καταβολή του υπολοίπου της συνδρομής του Ταμείου στο επίμαχο πρόγραμμα.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 54 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, κατά πάγια νομολογία, δεν εναπόκειται στον κοινοτικό δικαστή να απευθύνει διαταγές στα κοινοτικά όργανα ή να τα υποκαθιστά (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Ιουλίου 1991, υπόθεση T-19/90, Von Hoessle κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 1991, σ. II-615, σκέψη 30) στο πλαίσιο του ελέγχου της νομιμότητας που ασκεί και ότι εναπόκειται στην ενδιαφερόμενη διοίκηση να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως που εκδόθηκε στο πλαίσιο της προσφυγής ακυρώσεως (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Ιουνίου 1986, υπόθεση 53/85, AKZO κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 1965, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 7ης Ιουλίου 1994, υπόθεση T-43/92, Dunlop κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-441, σκέψη 181).

- 55 Επομένως, τα αιτήματα των προσφευγουσών με τα οποία ζητείται να υποχρεωθεί η Επιτροπή στην καταβολή του υπολοίπου, για το οποίο παρανόμως προβλήθηκε άρνηση με την προσβαλλόμενη απόφαση, πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτα.

Επί της ουσίας

- 56 Οι προσφεύγουσες προβάλλουν τέσσερις λόγους κατά της νομιμότητας της αποφάσεως της Επιτροπής, όπως αυτή προκύπτει από το έγγραφο της 10ης Ιουλίου 1991, τους οποίους αντλούν από την παραβίαση των αρχών της νομιμότητας και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, την παράβαση ουσιώδους τύπου και των διαδικαστικών κανόνων του άρθρου 6, παράγραφος 1, και του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 2950/83, καθώς και από την παράβαση των κανόνων που διέπουν τη διαχείριση του Ταμείου και, ειδικότερα, των άρθρων 1 και 5, παράγραφος 4, του κανονισμού 2950/83.
- 57 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, εν προκειμένω, επιβάλλεται να εξετασθεί, πρώτον, ο λόγος που αντλείται από την παράβαση ουσιώδους τύπου, συνιστάμενος, εν προκειμένω, στη μη τήρηση των προαναφερθέντων διαδικαστικών κανόνων του κανονισμού 2950/83 και, κυρίως, του κανόνα του άρθρου 6, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού.

Επί της παραβάσεως των διαδικαστικών κανόνων του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 2950/83

Συνοπτική έκθεση της επιχειρηματολογίας των διαδίκων

- 58 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση, όπως αυτή προκύπτει από το έγγραφο της 10ης Ιουλίου 1991, πρέπει να ακυρωθεί λόγω παραβάσεως ουσιώδους τύπου, επειδή δεν τηρήθηκε η διαδικασία του άρθρου

6, παράγραφος 1, του κανονισμού 2950/83, που ορίζει ότι η Επιτροπή, προτού αποφασίσει να αναστείλει, να καταργήσει ή να μειώσει τη συνδρομή του Ταμείου, οφείλει να παράσχει στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος την ευκαιρία να υποβάλει τις παρατηρήσεις του.

- 59 Υπογραμμίζουν ότι η υποβολή από τις εθνικές αρχές των παρατηρήσεών τους επί του συγκεκριμένου αυτού σημείου δεν πρέπει να συγχέεται προς τις ενδεχόμενες παρατηρήσεις τις οποίες οι εθνικές αρχές του οικείου κράτους μπορούν να υποβάλουν στο πλαίσιο άλλων επαφών που υπάρχουν μεταξύ της Επιτροπής και των εθνικών υπηρεσιών κατά τους ελέγχους που πραγματοποιεί η Επιτροπή. Ισχυρίζονται ότι ο φάκελος 860012/P1, όπως έχει στα αρχεία του DAFSE, δεν περιέχει κανένα έγγραφο σχετικό με πρόσκληση της Επιτροπής προς τον εθνικό αυτόν οργανισμό, προκειμένου να υποβάλει τις παρατηρήσεις του επί των προβληθέντων λόγων προς δικαιολόγηση της μείωσης της συνδρομής του Ταμείου στο εν λόγω πρόγραμμα ή να μετάσχει σε σύσκεψη μεταξύ των υπηρεσιών της Επιτροπής και των εθνικών αρχών, στην οποία ωστόσο αναφέρεται το έγγραφο της 10ης Ιουλίου 1991.
- 60 Τέλος, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι παραδεκτώς επικαλούνται αυτή τη διαδικαστική πλημμέλεια, σύμφωνα με τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου (αποφάσεις της 7ης Μαΐου 1991, υπόθεση C-291/89, Interhotel κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. I-2257, και προαναφερθείσα Oliveira κατά Επιτροπής).
- 61 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 2950/83 δεν προβλέπει κανένα ειδικό τύπο για να ακουστεί το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, αλλά την υποχρέωση να του παρασχεθεί η δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις του. Εν προκειμένω, μολονότι στα αρχεία του DAFSE δεν υπάρχουν ίχνη των συσκέψεων που πραγματοποιήθηκαν τον Ιούνιο του 1988, πράγμα για το οποίο δεν μπορεί να θεωρείται υπεύθυνη η Επιτροπή, πλειστάκις παρέσχε τη δυνατότητα στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να υπο-

βάλει τις παρατηρήσεις του, ειδικότερα κατά τις αποστολές ελέγχου, όπου οι υπάλληλοί της συνοδεύονταν πάντοτε από υπευθύνους του DAFSE, καθώς και επ' ευκαιρία πολλών συσκέψεων που πραγματοποιήθηκαν στη Λισαβόνα προκειμένου να συζητηθούν τα συμπεράσματα των αποστολών αυτών και, τέλος, στο πλαίσιο επαφών υψηλού επιπέδου μεταξύ του αντιπροέδρου της Επιτροπής και του Πορτογάλου Υπουργού Απασχολήσεως και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η καθής αναφέρει συναφώς τις αποστολές ελέγχου που πραγματοποιήθηκαν στη Λισαβόνα από 27 Οκτωβρίου έως 3 Νοεμβρίου 1986, 28 Σεπτεμβρίου έως 2 Οκτωβρίου 1987 και 26 έως 29 Ιουλίου 1988, για τις οποίες καταρτίστηκαν εκθέσεις, οι οποίες περιλαμβάνονται, αντιστοίχως, στα παραρτήματα 3, 6, 12 και 13 του υπομνήματος αντικρούσεως, καθώς και σε δύο συσκέψεις που πραγματοποιήθηκαν, αντιστοίχως, στις Βρυξέλλες μεταξύ του Πορτογάλου Υπουργού Απασχολήσεως και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Αντιπροέδρου της Επιτροπής, τον Ιούνιο του 1988, και στη Λισαβόνα μεταξύ των εκπροσώπων της Επιτροπής και των πορτογαλικών αρχών, στις 26 Ιουνίου 1988, στις οποίες αναφέρονται τα έγγραφα που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα 12 και 14 του υπομνήματος αντικρούσεως.

- 62 Η Επιτροπή θεωρεί ότι, εν πάση περιπτώσει, οι προσφεύγουσες απαραδέκτως επικαλούνται μια τέτοια διαδικαστική πλημμέλεια, η οποία μπορεί να προβληθεί αποκλειστικά από το οικείο κράτος μέλος, το τελευταίο όμως δεν το έπραξε, αποδεχθέν την απόφαση μειώσεως της συνδρομής του Ταμείου.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 63 Όσον αφορά το παραδεκτό του παρόντος λόγου, που αμφισβητεί η Επιτροπή, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι το συμφέρον των προσφευγουσών προς επίκληση του λόγου αυτού δεν μπορεί να αμφισβητηθεί. Συγκεκριμένα, κατά τη νομολογία (βλ. προαναφερθείσες αποφάσεις Oliveira κατά Επιτροπής, σκέψεις 17 και 18, και Interhotel κατά Επιτροπής, σκέψη 14), οι ιδιώτες έχουν έννομο συμφέρον να επικαλούνται ενώπιον του κοινοτικού δικαστή την ενδεχόμενη μη τήρηση της τυπικής προϋποθέσεως που ορίζεται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 2950/83, καθόσον μια τέτοια παρατυπία μπορεί να έχει επίπτωση στη νομιμότητα των προσβαλλομένων αποφάσεων που τους αφορούν. Προστίθεται ότι, εν πάση περιπτώσει, από την προαναφερθείσα νομολογία προκύπτει επίσης ότι ο κοινοτικός δικαστής μπορεί να εξετάζει αυτεπαγγέλτως την ενδεχόμενη ύπαρξη παραβάσεως ουσιαστικού τύπου.

- 64 Όσον αφορά το βάσιμο του παρόντος λόγου, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 2950/83, όταν η συνδρομή του Ταμείου δεν χρησιμοποιείται σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται από την εγκριτική απόφαση, η Επιτροπή μπορεί να μειώσει τη συνδρομή αυτή, αφού παράσχει στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος την ευκαιρία να υποβάλει τις παρατηρήσεις του.
- 65 Επιπλέον, επιβάλλεται να υπογραμμιστεί ότι η δυνατότητα για το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να υποβάλει τις παρατηρήσεις του πριν από τη λήψη της οριστικής απόφασης περί μείωσης της συνδρομής, τόσο ως προς την αρχή της μείωσης, όσο και ως προς το συγκεκριμένο ποσό, αποτελεί ουσιώδη τύπο η μη τήρηση του οποίου συνεπάγεται την ακυρότητα των συναφών αποφάσεων (βλ. αποφάσεις του Δικαστηρίου Interhotel κατά Επιτροπής, που παρατέθηκε ήδη, σκέψη 17, της 4ης Ιουνίου 1992, υπόθεση C-157/90, Infortec κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-3525, σκέψη 20, της 25ης Μαΐου 1993, υπόθεση C-199/91, Foyer culturel du Sart-Tilman κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-2667, σκέψη 34, και, τελευταία, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Δεκεμβρίου 1994, υπόθεση T-450/93, Lisrestal κ.λπ. κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή, σκέψεις 40 και 47).
- 66 Επομένως, ως ουσιώδης τύπος, η υποβολή από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος των παρατηρήσεών του πριν από την απόφαση περί μείωσης της συνδρομής του Ταμείου πρέπει, αφενός, να προηγείται της απόφασης αυτής και, αφετέρου, να αποδεικνύεται με βεβαιότητα και επαρκή σαφήνεια, πράγμα που αποκλείει ότι αυτή μπορεί να τεκμαίρεται.
- 67 Προκειμένου να εκτιμηθεί αν οι προϋποθέσεις αυτές τηρήθηκαν εν προκειμένω, επιβάλλεται να εξεταστεί το αντικείμενο και το περιεχόμενο των αποστολών ελέγχου που η Επιτροπή πραγματοποίησε στην Πορτογαλία κατά τις περιόδους από 27 Οκτωβρίου έως 3 Νοεμβρίου 1986, από 28 Σεπτεμβρίου έως 2 Οκτωβρίου 1987 και από 26 έως 29 Ιουλίου 1988, καθώς και το αντικείμενο και το περιεχόμενο των συσκέψεων στις οποίες αναφέρεται η Επιτροπή, οι

οποίες πραγματοποιήθηκαν τον Ιούνιο του 1988, αφενός, στις Βρυξέλλες μεταξύ του αρμοδίου μέλους της Επιτροπής και του Πορτογάλου Υπουργού Απασχολήσεως και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και, αφετέρου, στη Λισαβόνα μεταξύ των εκπροσώπων της Επιτροπής και των πορτογαλικών αρχών.

- 68 Συναφώς, διαπιστώνεται, αφενός, ότι η αποστολή που πραγματοποιήθηκε στη Λισαβόνα από 27 Οκτωβρίου 1986 έως 3 Νοεμβρίου 1986 είναι προγενέστερη της αιτήσεως περί καταβολής του υπολοίπου για τον φάκελο 860012/P1 που, σύμφωνα με απάντηση της Επιτροπής σε γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου, υποβλήθηκε στις 31 Ιουλίου 1987 και, αφετέρου, οι υπηρεσίες της Επιτροπής, στην έκθεσή τους που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 3 του υπομνήματος αντικρούσεως, περιορίζονται στη διαπίστωση, πρώτον, ότι οι προβλεφθείσες χρήσεις των οικείων δαπανών στηρίζονταν ενίοτε σε υποθέσεις χαρακτηριζόμενες ως πάρα πολύ γενναιόδωρες, δεύτερον, στις περιπτώσεις πρακτικής κατάρτισεως εντός των επιχειρήσεων, υπήρχε προφανής τάση να εξομοιώνεται η κατάρτιση προς την παραγωγή και ότι ήταν αναγκαίο το Ταμείο να επαναβεβαιώσει την απαίτηση προς τήρηση του καθεαυτό χαρακτήρα των δραστηριοτήτων κατάρτισεως και, τέλος, οι συνδρομές του Ταμείου έπρεπε να επικεντρωθούν εκεί όπου υπήρχαν πραγματικές ανάγκες κατάρτισεως. Στην έκθεση επί της αποστολής αυτής, την οποία κατάρτισαν οι αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής, δεν γίνεται μνεία, αντιθέτως, ενδεχομένων παρατηρήσεων εκ μέρους των πορτογαλικών αρχών ούτε ως προς τα συμπεράσματα της εκθέσεως αυτής ούτε ως προς την ενδεχόμενη μείωση της χρηματοδοτήσεως από το Ταμείο.

- 69 Όσον αφορά την αποστολή την οποία οι υπηρεσίες της Επιτροπής πραγματοποίησαν στη Λισαβόνα από 28 Σεπτεμβρίου έως 2 Οκτωβρίου 1987, δεν αμφισβητείται ότι ένας πορτογάλος εκπρόσωπος της γενικής επιθεωρήσεως οικονομικών συνόδευσε τους εκπροσώπους της Επιτροπής ως παρατηρητής. Κατά την αποστολή αυτή, όπως προκύπτει από την καταρτισθείσα εν συνεχεία έκθεση η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα 6 του υπομνήματος αντικρούσεως, διαπιστώθηκε ότι έπρεπε να παρασχεθούν συμπληρωματικές πληροφορίες πριν από την καταβολή του υπολοίπου και προτάθηκε στις εθνικές αρχές να ακολουθήσουν, για το σύνολο των φακέλων, το πρότυπο των φακέλων στους οποίους οι αιτήσεις περί καταβολής του υπολοίπου ήταν καλύτερα τεκμηριωμένες. Στην περίπτωση αυτή, επίσης, η έκθεση επί της αποστολής δεν μνημονεύει καμία παρατήρηση των πορτογαλικών αρχών σχετικά με τη μείωση της συνδρομής του Ταμείου.

70 Όσον αφορά την αποστολή που πραγματοποιήθηκε στη Λισαβόνα από 26 έως 29 Ιουλίου 1988, οι υπηρεσίες της Επιτροπής παρατηρούν, στην έκθεσή τους που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 12 του υπομνήματος αντικρούσεως, ότι η πρόταση καταβολής του υπολοίπου δεν είχε διατυπωθεί ακόμη για λόγους οφειλόμενους στην έλλειψη διαφάνειας των δαπανών και στο υψηλό κόστος των ωρών καταρτίσεως ανά μαθητευόμενο, ότι η κλασική εξέταση του ζητήματος περί του αν μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν οι δαπάνες δεν ήταν δυνατή για λόγους οφειλόμενους στην ύπαρξη και στη φύση των συμβάσεων και κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι οι αναληφθείσες δαπάνες δεν ήταν επαρκώς δικαιολογημένες ούτε από την άποψη της λογιστικής τεκμηριώσεως ούτε από την άποψη μιας ισορροπημένης χρηματοοικονομικής διαχειρίσεως σειράς μαθημάτων επαγγελματικής καταρτίσεως. Αυτή η έκθεση επί της αποστολής μνημονεύει επίσης τους ελέγχους που πραγματοποιήθηκαν στην επιχείρηση Stec, καθώς και την επανεκτίμηση του κόστους στην οποία οδήγησαν οι έλεγχοι αυτοί, με αποτέλεσμα να μειωθεί σε 56 % του αιτηθέντος ποσού το τμήμα των δαπανών που μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν. Τέλος, στην ίδια αυτή έκθεση, οι υπηρεσίες της Επιτροπής καταλήγουν στο ότι, λόγω της ποικιλίας των καταστάσεων στους διαφόρους επιμέρους φακέλους και για να ληφθούν υπόψη οι δυσχέρειες ενάρξεως των δραστηριοτήτων στην Πορτογαλία, μολονότι ήταν δυνατό να ζητηθεί από τον διαχειριστή του φακέλου 860012/P1 επιστροφή 71 454 000 ESC, φαινόταν σκόπιμη η παραίτηση από οποιαδήποτε ενέργεια εισπράξεως, να θεωρηθεί ότι η καταβληθείσα προκαταβολή κατά τη στιγμή της εγκρίσεως του προγράμματος αρκούσε για να καλύψει τις αναληφθείσες δαπάνες και να κλείσει ο φάκελος αυτός χωρίς καταβολή του υπολοίπου. Μολονότι από τα συμπεράσματα αυτά προκύπτει ότι η Επιτροπή σχεδίαζε μια ενδεχόμενη μείωση της χρηματοδοτήσεως από το Ταμείο υπό τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις, δεν προκύπτει από το έγγραφο αυτό ότι οι πορτογαλικές εθνικές αρχές είχαν υποβάλει τις παρατηρήσεις τους επί του σημείου αυτού. Αυτή η διαπίστωση επιβεβαιώνεται από το έγγραφο αριθ. XX/42/88, της 12ης Αυγούστου 1988, που επισυνάπτεται στο παράρτημα 13 του υπομνήματος αντικρούσεως, σχετικό με την ίδια αυτή αποστολή από 26 έως 29 Ιουλίου 1988. Στο έγγραφο αυτό, αποτελούμενο από μια έκθεση επί της ίδιας αποστολής ελέγχου που πραγματοποιήθηκε στην Πορτογαλία από 26 έως 29 Ιουλίου 1988, η Επιτροπή αναφέρει ότι το Ταμείο είχε στη διάθεσή του εφεξής τα λογιστικά, χρηματοδοτικά και άλλα έγγραφα που ήταν απαραίτητα προς λήψη της αποφάσεως με πλήρη γνώση και, επομένως, οι φάκελοι θα επανεξετάζονταν σύμφωνα με ενιαία κριτήρια, ελπίζοντας ότι θα μπορούσαν να εκκαθαριστούν σύντομα, πράγμα που αποκλείει, αφού η Επιτροπή δεν είχε καταλήξει οριστικά, το ότι οι εθνικές αρχές είχαν υποβάλει τις παρατηρήσεις τους επί της αρχής και επί του ποσού της μείωσης της συμβολής του Ταμείου.

71 Από τις προηγούμενες διαπιστώσεις προκύπτει ότι ο ουσιώδης τύπος που συνίσταται στην παροχή της δυνατότητας στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να

υποβάλλει τις παρατηρήσεις του πριν από τη μείωση της συνδρομής του Ταμείου δεν τηρήθηκε σε καμία από τις αποστολές ελέγχου που πραγματοποιήσαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής στη Λισαβόνα από 27 Οκτωβρίου έως 3 Νοεμβρίου 1986, από 28 Σεπτεμβρίου έως 2 Οκτωβρίου 1987 και από 26 έως 29 Ιουλίου 1988, αντιστοίχως.

72 Όσον αφορά τις δύο συσκέψεις του Ιουλίου 1988 στις οποίες αναφέρεται η Επιτροπή, το Πρωτοδικείο παρατηρεί ότι η πρώτη από αυτές, κατά την Επιτροπή, πραγματοποιήθηκε στη Λισαβόνα μεταξύ των εκπροσώπων της Επιτροπής και των πορτογαλικών αρχών, όπως προκύπτει από την καταρτισθείσα έκθεση σχετικά με την προαναφερθείσα αποστολή ελέγχου που πραγματοποιήθηκε από 26 έως 29 Ιουλίου 1988, που επισυνάπτεται στο παράρτημα 12 του υπομνήματος αντικρούσεως. Όπως διαπιστώθηκε ήδη (βλ. πιο πάνω σκέψη 70), από το έγγραφο αυτό δεν προκύπτει ότι οι πορτογαλικές αρχές είχαν διατυπώσει άποψη επί της αρχής και των συγκεκριμένων ποσών της μείωσης της επίδικης συνδρομής του Ταμείου. Όσον αφορά τη δεύτερη από τις προαναφερόμενες συσκέψεις, στην οποία μετείχαν το αρμόδιο μέλος της Επιτροπής και ο Πορτογάλος Υπουργός Απασχολήσεως και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το Πρωτοδικείο παρατηρεί ότι η σύσκεψη κατέληξε στο από 27 Ιουνίου 1988 έγγραφο της Επιτροπής προς τη μόνιμη αντιπροσωπεία της Πορτογαλίας, το οποίο έχει ως εξής: «Κατόπιν της συνομιλίας που διεξήχθη την περασμένη εβδομάδα μεταξύ του Υπουργού σας και του Αντιπροέδρου της Επιτροπής, σας αποστέλλω συνημμένως τους ακριβείς αριθμούς εντοπίσεως των 9 φακέλων μεταξύ των 54 οι οποίοι, κατά την Επιτροπή, χρήζουν επιτοπίων επισκέψεων ελέγχου και/ή απαντήσεως στις πρόσθετες ερωτήσεις που η Επιτροπή σας απηύθυνε ή θα σας απευθύνει.» Μεταξύ των φακέλων που απαριθμούνται περιλαμβάνεται ο φάκελος 860012/P1, ο οποίος αφορά τις προσφεύγουσες. Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, αν για τον εν λόγω φάκελο ήσαν επιβεβλημένες επιτόπιες επισκέψεις ελέγχου και/ή συμπληρωματικές ερωτήσεις της Επιτροπής, η τελευταία δεν μπορούσε κατ' αυτήν την ημερομηνία να είχε λάβει ήδη την απόφαση περί μείωσης της συνδρομής του Ταμείου, για την οποία οι εθνικές αρχές είχαν υποβάλει τις παρατηρήσεις τους.

73 Εξάλλου, η ίδια αυτή σύσκεψη, την οποία επικαλείται η Επιτροπή, είχε ως αποτέλεσμα το από 19 Οκτωβρίου 1988 έγγραφο του γραφείου του Αντιπροέδρου της Επιτροπής Μαρίν, προς τον διευθυντή της ΓΔ V, το οποίο έχει ως εξής:

«Αντικείμενο: Εκκαθάριση των φακέλων 860012/P1, 860288/P1, 860003/P3 και 86084/P3

Κατόπιν της παραλαβής της εκθέσεως επί της αποστολής που αφορούσε τους παρατιθέμενους εν θέματι φακέλους και λαμβάνοντας υπόψη την προταθείσα από την Επιτροπή λύση (Marin, ΓΔ XX και ΓΔ V) στις πορτογαλικές αρχές κατά τις συζητήσεις του παρελθόντος Ιουνίου για παρόμοιους φακέλους, το γραφείο συμφωνεί με τις προτάσεις που περιλαμβάνονται στην εν λόγω έκθεση. Συνεπώς, σας παρακαλώ να προβείτε στην εκτέλεση, το συντομότερο δυνατό, των αντίστοιχων εντολών αποδεσμεύσεως και πληρωμής (860003/P3).»

- 74 Από το έγγραφο αυτό προκύπτει ότι, έστω και αν υποτεθεί ότι οι συνομιλίες για τις οποίες γίνεται λόγος αφορούσαν τη μείωση της χρηματοδοτικής συνδρομής του Ταμείου, η μείωση αυτή, προταθείσα από την Επιτροπή, αφορούσε, σύμφωνα με τη διατύπωση του εγγράφου αυτού, μόνον παρόμοιους φακέλους και όχι τον ίδιο τον φάκελο των προσφευγουσών, οπότε δεν είναι δυνατή ούτε η προβολή του ισχυρισμού ότι το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος υπέβαλε τις παρατηρήσεις του επί της αρχής ή του ύψους της μείωσης της χρηματοδοτήσεως από το Ταμείο των δραστηριοτήτων που αφορούσε ο φάκελος 860012/P1.
- 75 Εξάλλου, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι ο πολιτικός συμβιβασμός στον οποίο κατέληξαν οι συνομιλίες μεταξύ του Πορτογάλου υπουργού και του αντιπροέδρου της Επιτροπής δεν μπορεί, εν πάση περιπτώσει, να αντικαταστήσει τον επίμαχο ακριβή τύπο που προβλέπει ο κανονισμός 2950/83, όπως ερμηνεύθηκε από την προαναφερθείσα νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου.
- 76 Από το σύνολο των προεκτεθέντων — και χωρίς να χρειάζεται να εξετασθούν οι άλλες διαδικαστικές πλημμέλειες που επικαλούνται οι προσφεύγουσες ή οι άλλοι λόγοι ακυρώσεως που προβάλλουν — προκύπτει ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή τήρησε την υποχρέωσή της να παράσχει στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 2950/83, την ευκαιρία να υποβάλει τις παρατηρήσεις του πριν από τη λήψη της προσβαλλομένης αποφάσεως περί μείωσης της συνδρομής του Ταμείου και, κατά συνέπεια, η απόφαση αυτή πρέπει να ακυρωθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 77 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα αν υπάρχει σχετικό αίτημα. Εν προκειμένω, επειδή η Επιτροπή ουσιαστικά ηττήθηκε και οι προσφεύγουσες ζήτησαν την καταδίκη της στα δικαστικά έξοδα, πρέπει η Επιτροπή να καταδικαστεί στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Ακυρώνει την απόφαση της Επιτροπής περί μείωσης της χρηματοδοτικής συνδρομής που χορήγησε το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο για το πρόγραμμα 860012/P1, το οποίο αφορούσε δραστηριότητες επαγγελματικής κατάρτισης στην Πορτογαλία το 1986.
- 2) Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.
- 3) Καταδικάζει την Επιτροπή στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Cruz Vilaça

Kirschner

Καλογερόπουλος

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 7 Μαρτίου 1995.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

J. L. Cruz Vilaça